VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Guia Docent
46436 Evolució de la delinqüència i criminologia evolutiva

FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura

Codi	46436
Nom	Evolució de la delinqüència i criminologia evolutiva
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	5.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2247 - M.U. en Criminologia i Seguretat 20-V.2	Facultat de Dret	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2247 - M.U. en Criminologia i Seguretat 20-V.2	1 - Metodologia, anàlisi de la informació i avaluació de polítiques públiques	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
GUARDIOLA GARCIA, JAVIER	72 - Dret Penal

RESUM

L'assignatura “Evolució de la delinqüència i Criminologia evolutiva” de 5 ECTS s'integra en el mòdul obligatori metodològic del Màster. El seu objecte és l'aproximació a la delinqüència, a les seues causes i la seua gestió pel sistema penal des d'una perspectiva longitudinal, a nivell col·lectiu i individual. Atén doncs, des de la perspectiva col·lectiva, a l'anàlisi longitudinal de l'evolució de la criminalitat, identificant els canvis i analitzant les seues causes. I, des de la perspectiva individual, atén la diversitat de carreres criminals i pretén explicar des d'una perspectiva dinàmica i evolutiva la propensió criminal. El professorat que imparteix l'assignatura procedeix de les àrees de Dret penal, de Psicologia evolutiva i de l'Educació i de Sociologia.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES

2247 - M.U. en Criminologia i Seguretat 20-V.2

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d?estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d?integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d?una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l?aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d?aprenentatge que els permeten continuar estudiant d?una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Ser capaços de buscar, seleccionar, ordenar, analitzar i sintetitzar la informació, seleccionant i contrastant aquella que resulta pertinent per a la presa de decisions, elaboració d'estratègies i assessorament.
- Saber treballar en equip amb eficàcia i eficiència, particularment en contextos d'interdisciplinarietat.
- Ser capaços d'analitzar de forma crítica tant el seu propi treball com les aportacions d'altres persones, contemplant en conjunt i tenint en compte els distints aspectes i les implicacions de les decisions i opcions adoptades, sabent triar o aconsellar les més convenients dins de l'ètica, la legalitat i els valors de la convivència social.
- Desenvolupar la labor professional i investigadora des del respecte als drets fonamentals i d'igualtat entre hòmens i dones, la promoció dels Drets Humans i els principis d'accessibilitat universal i disseny per a tots, d'acord amb els valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics.
- Ser capaç de seleccionar, obtindre, processar i interpretar informació criminològica, triangulando i contrastant informació complexa a nivell especialitzat.
- Conéixer l'evolució de la criminalitat i contextualitzar els seus canvis i la seua incidència en matèria de seguretat i de por al delicte i alarma social, des d'una elevada competència en l'anàlisi i contrast d'esta informació.

- Aplicar a supòsits pràctics coneixements en matèria de Criminologia i Seguretat, en termes d'optimització a nivell expert, seleccionant de forma àgil i qualificada la problemàtica del cas i la informació pertinent, avaluant les seues implicacions i considerant les circumstàncies de la solució proposada en el context en què ha de ser aplicada.
- Treballar en equip, argumentar, exposar públicament conclusions o dictàmens i expressar una opinió tècnica qualificada d'alt nivell en termes assumibles per a un auditori expert, en els àmbits específics de la Criminologia i la Seguretat.
- Analitzar críticament la gestió del fenomen criminal des de l'Administració de Justícia i des de la Seguretat pública i privada.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

· Conéixer l'evolució de la criminalitat i contextualitzar els seus canvis.
· Conéixer la diversitat de carreres criminals i explicar des d'una perspectiva dinàmica i evolutiva la propensió criminal.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Evolució de la delinqüència: la seua estimació a través de les estadístiques oficials i altres indicadors.

1. Anàlisi longitudinal de l'evolució de la delinqüència i del sistema penal.
2. Indicadors de delinqüència, anàlisi del sistema penal i de l'actitud social cap al delicte.
3. Continuismo i canvi en la delinqüència, en la seua percepció social i en la gestió de la qüestió criminal.
4. Canvis socials, canvis legals, política criminal i evolució de la delinqüència.
5. L'estadística oficial com a indicador: avantatges i limitacions.

2. Canvi social i delinqüència.

1. La perspectiva sociològica de la delinqüència. L'ecologia de la criminalitat. La delinqüència com triplement social:
2. arrels socials de la delinqüència i del comportament desviat. Normes socials, anomía social, cohesió i desigualtat social.
3. arrels socials de la percepció de la delinqüència: proximitat i distància social.
4. arrels socials de la codificació legal del comportament desviat. El caràcter social del procés de legislació. Idees socials sobre crim i càstig.
5. Causes i explicacions de la criminalitat i del comportament desviat. Explicar vs. comprendre.
6. Comparació transnacional i transhistórica de la delinqüència. La creació social del normal, de la normalitat i del normatiu. Cultura, normes i societats.
7. Perspectives crítiques des de la criminologia.

3. Mitjans de comunicació i construcció de por i seguretat.

1. El paper dels mitjans de comunicació per a la construcció social de la realitat: la construcció mediàtica de la delinqüència. Discursos hegemònics i contra-hegemònics. Creació mediàtica de por i seguretat. Els mitjans de comunicació i la política de seguretat. Realitat o ficció?: Influència de diferents gèneres mediàtics sobre la percepció de la realitat social. Imatges de crims, delinqüents i víctimes; ideologies mediàtiques sobre el bé i el mal en la societat. Nous mitjans, cap a la pluralización de la (des-)informació. Criminologia i pràctica periodística: codis deontològics per a periodistes i lectura crítica de mitjans de comunicació.

4. Desenvolupament infanto-normatiu: perfils desadaptats i psicopatologia infantojuvenil.

1. La comprensió del desenvolupament normatiu infantil proporciona la revelació del curs evolutiu adaptatiu que garanteix qualitat de vida en etapes posteriors. No obstant això, la investigació ha posat en relleu que de la mateixa manera que existeixen factors (protectors) que afavoreixen el creixement ajustat a les necessitats de la nostra societat, també existeixen factors de risc que reforcen perfils desadaptats. El grau de desadaptació d'un perfil ve determinat principalment pels dèficits en regulació emocional que presente l'individu. És d'interés per a aquesta assignatura estudiar certs quadres clínics de la psicopatologia infantojuvenil el dèficit principal de la qual es troba en la regulació emocional i que guarden una estreta relació amb conductes delictives i desadaptadas que ja es troben en les etapes infantesa i adolescència. És substancial subratllar la importància de les estratègies de socialització i disciplina que els adults (tant en context familiar com escolar) empren amb els joves, atenent especialment aquells casos amb quadres desadaptats.

5. Carrera delictiva: trajectòries i factors de rellevància.
Els antecedents criminals: traçabilitat i rellevància per al sistema jurídic.

1. Carreres delictives: concepte, tipologies, factors rellevants. Historial i risc: aproximació crítica.
2. Carrera delictiva i sistema penal: els antecedents penals. Antecedents i Justícia Penal Juvenil. Antecedents i Justícia Penal per a adults. Traçabilitat d'antecedents en Justícia penal juvenil i per a adults. Registre d'antecedents. Conseqüències jurídiques dels antecedents delictius.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	40,00	100
Tutories reglades	10,00	100
Elaboració de treballs individuals	20,00	0
Estudi i treball autònom	55,00	0
TOTAL	**125,00**	

METODOLOGIA DOCENT

L'assignatura s'imparteix en modalitat presencial; les classes teòriques incorporaran manifestacions aplicades de l'objecte d'anàlisi, i es combinaran el format expositiu amb sessions de seminari o de conferència i debat. Podrà demanar-se als alumnes que preparen i realitzen exposicions en classe.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es farà mitjançant examen, a realitzar en les dates que s'assenyalen per la Comissió de Coordinació Acadèmica. L'examen es compondrà de preguntes d'opció múltiple (test), i –en funció del desenvolupament concret del curs– podrà incloure preguntes de desenvolupament breu (limitat); s'informarà l'alumnat del format concret de l'examen amb antelació suficient per a facilitar la seua preparació.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Angulo, R. y otros (2010). Evaluación de la sintomatología negativista desafiante en niños de seis a ocho años: concordancia entre padres y maestros. Psicothema, 22, 455-459.

Armas, M. (2007). Prevención e intervención ante problemas de conducta. estrategias para centros educativos y familias. Madrid: Wolters Kluwer.

Barkley, R. A. (2002). Niños Hiperactivos. Cómo comprender y atender sus necesidades especiales. Barcelona: Paidós.

Carr, E., Levin, L., McConnachie, G., Carlson, J. I., Kemp, D. C. y Smith, C. E. (1996). Intervención comunicativa sobre los problemas del comportamiento. Madrid: Alianza Editorial.

Explotación por el INE del Registro Central de Penados y Rebeldes (2007-). Accesible en línea a través de INEbase en www.ine.es

Fiscalía General del Estado (2005-): Memorias de la FGE. Disponibles en línea en www.fiscal.es

Herzog, Benno (2016): Entender Crimen y Justicia. Valencia: Tirant lo Blanch.

Ministerio del Interior (1998-): Anuarios estadísticos. Disponibles en línea en www.mir.es

Requena Espada, L. (2014): Principios generales de Criminología del Desarrollo y las carreras criminales. JMBosch Editor.

Complementàries

- Cid Moliné, J. (2008). El incremento de la población reclusa en España entre 1996-2006: Diagnóstico y remedios. Revista Española de Investigación Criminológica, n. 6.

García España et al. (2009). Encuesta a víctimas en España. Málaga: Obra Social Cajasol e IAIC; distribuye Tirant lo Blanch.

García España et al. (2010). Evolución de la delincuencia en España: Análisis longitudinal con encuestas de victimización. Revista Española de Investigación Criminológica, n. 8.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

Sempre que siga possible, es garantirà la impartició totalment presencial (en aula per a tot l'alumnat) de les hores de classe senyalades a la guia docent; a aquells als quals s'ha concedit dispensa de presencialitat se'ls garantirà el seguiment dels continguts bé en retransmissió síncrona per videoconferència (streaming), bé posant a la seua disposició la gravació de la classe o gravacions i/o materials, enllaços o referències que permeten seguir la matèria corresponent de forma asíncrona.

Tenint en compte l'assignació d'aules prevista per la Facultat de Dret, en principi es preveu per a aquesta assignatura la impartició totalment presencial (en aula per a tot l'alumnat) de les hores de classe assenyalades en la guia docent; i per tant, no cal afegir precisions especials per al curs 2019-2020.

*Si l'evolució de la situació sanitària imposara restriccions que impediren el seguiment presencial de la classe simultàniament per tots els matriculats, s'assenyalarien torns alterns d'assistència a classe per setmanes per a l'alumnat, retransmetent-se de manera síncrona (*streaming*) la sessió per als qui no hagueren d'acudir a les classes cada setmana; en tal cas, l'alumnat rebria unes setmanes les sessions presencialment a l'aula i altres setmanes sessions per videoconferència en el mateix horari lectiu.*

Finalment, si l'evolució de la situació sanitària obligara a suspendre la docència presencial, es mantindrà la docència a través de la retransmissió de les classes per videoconferència en l'horari lectiu habitual.

En aquests dos últims casos, si per raons tècniques la retransmissió síncrona de la classe en l'horari lectiu habitual no fóra possible, o per raons pedagògiques el professorat ho estima oportú per a part del temari, se substituirà aquesta retransmissió síncrona per la posada a disposició en aula virtual d'enregistraments i/o materials, enllaços o referències que permeten seguir la matèria corresponent de manera asíncrona –no exigint mai disponibilitat en franges horàries estrictes fora de l'horari lectiu de l'assignatura i les activitats complementàries programades–. En qualsevol cas, es garantirà la possibilitat de realitzar a distància les activitats d'avaluació contínua que l'alumnat no puga, per raó dels torns d'assistència, realitzar a l'aula.